

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Neformální transmise „vernakulárních“ babských rad v prostředí českých mladých dospělých

Autor práce: Dominika Nôšková

Vedoucí práce: doc. PhDr. Petr Janeček, Ph.D.

Podatřená bakalářská práce Dominiky Nôškové se solidním názvem v duchu současných etnologických a antropologických věd (a dominantně podobně solidním a moderním obsahem) se zaměřuje na v současnosti, ale i v minulosti relativně opomíjené téma „lidových receptů“ nespojených s oficiálními institucemi a medicínským diskursem, ale neformálně předávaných orální transmisí a nápodobou pomocí přímé kontaktní komunikace.

Ač jde o výsostně antropologické téma, zájem o ně byl v tradici evropské etnologie i globální antropologie poměrně nevelký – a pokud existoval, zaměřoval se spíše na dílčí návody, které uměle spojoval s lokálně konstruovanými „lidovými tradicemi“ nebo svébytnými „kulturami“. Dominiku Nôškovou ale zajímají přímo tyto „recepty“ samotné (velmi vhodně se přitom ze široké škály těchto receptů zaměřuje pouze na jeden jejich typ, tedy recepty spojené s umenšením trávicích a zaživacích potíží), cirkulující v prostředí současných českých mladých dospělých (18-25 let). Autorka nehodlá vytvářet jakékoli umělé vazby s domnělou „českou lidovou tradicí“ (naopak, všímá si vlivu masmédií a populární kultury), a zaměřuje se primárně na dokumentaci a analýzu trajektorií, na základě kterých jsou tyto „recepty“ předávány jak v čase, tak prostoru. Jejimi hlavními badatelskými otázkami tak jsou „Od koho, kdy a kde získala tato generace znalost babských rad“, „Předává tato generace aktivně babské rady?“, a „Komu, kdy a v jakých situacích je toto převádění uskutečněno?“.

Za jeden z největších přínosů práce považuji autorčinu pečlivou a velmi poctivě realizovanou snahu o definici samotného konceptu „babské rady“ jako vernakulárního „lidového receptu“, která v dosavadní etnologické a antropologické literatuře překvapivě dosud chybí, a jeho zařazení mezi příbuzné fenomény expresivní kultury.

Autorčin výzkum, prováděný metodologicky vhodně dominantně na základě formalizovaných i neformalizovaných rozhovorů (doplňených dotazníkovým šetřením a analýzou internetového obsahu), také přinesl celou řadu velmi cenných zjištění (ať už se mechanismů samotné transmise „babských rad“ týče, či jejich genderových aspektů).

Celou zdařilou práci lze tak chápat jako jakousi „etnografií“ zajímavého prostoru současného neformálního léčitelství, ve kterém se prolíná mezigenerační neformální předávání s internetovým „mudroslovím“ a jeho komodifikacemi v prostředí masmédií a populární kultury;

zde je také na místě zmínit autorčinu samostatnost při bádání ve velmi komplikovaném terénu s celou řadou různorodých aktérů; tento úkol autorka zvládla velmi dobře.

Výtkou k práci by mohl být její přehnaně akademický a místy až příliš šroubovaný jazyk, kvůli kterému se občas bohužel vytrácí obsah sdělení (kvůli časové vytíženosti nebyl zřejmě čas na finální úpravy), a některé drobnější záležitosti formální povahy (například nestandardní členění seznamu literatury).

Předloženou bakalářskou práci *doporučuji k obhajobě* s navrženým hodnocením *velmi dobře až výborně* v závislosti na průběhu obhajoby.

doc. PhDr. Petr Janeček, Ph.D.

31. 8. 2022